

PLA DIRECTOR DE SOLIDARITAT I COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT DE SANT JOAN DESPÍ 2016-2019

ÍNDEX

1.- PRESENTACIÓ	3
1.1 El perquè d'aquest pla director	
1.2 La globalització i les polítiques locals de cooperació	
1.3 Sant Joan Despí i la seva trajectòria en polítiques de cooperació	
1.4 La diagnosi i valoració del pla 2010-2014	
2.- OBJECTIUS	10
2.1 Principis	
2.2 Objectius del Pla d'actuació municipal	
2.2.1 Objectius transversals	
2.2.2 Objectius estratègics	
2.2.3 Objectius específics	
2.3 Abast i vigència del Pla	
2.4 Marc pressupostari	
2.5 Assignació i prioritització dels recursos	
2.5.1 Prioritats pel que fa a modalitats	
2.5.2 Prioritats geogràfiques	
2.5.3 Prioritats temàtiques	
3.- MODALITATS I EIXOS ESTRATÈGICS	17
3.1 MODALITATS	
3.1.1 Projectes de Cooperació internacional al Desenvolupament	
3.1.1.1 Projectes promoguts per entitats	
3.1.1.2 Cooperació directa o través de xarxes	
3.1.2 Projectes d'Educació per al Desenvolupament (EpD)	
3.1.2.1 Campanyes de sensibilització	
3.1.2.2 Enfortiment de capacitats	
3.1.3 Ajut Humanitari d'Emergència	
3.2 MECANISMES DE GESTIÓ	
3.2.1 Finançament de projectes de cooperació i educació per al desenvolupament	
3.2.2 La concertació d'actors	
3.2.3 Consolidació dels espais de participació i coordinació entre actors	
4.- EIXOS OPERATIUS	24
4.1 Concreció en plans anuals i recursos	

4.2 Mecanismes de seguiment i avaluació, formació i rendició de comptes

4.2.1 Disposar d'indicadors quantitatius i qualitatius que permetin millorar la qualitat

4.2.2 Avaluacions que detectin lliçons apreses que s'incorporin als processos de formació

4.2.3 Rendició de comptes a la ciutadania que permetin visualitzar impactes

5.- PROMOCIÓ DE LA PARTICIPACIÓ, DIFUSIÓ I PROJECCIÓ EXTERIOR DE LA CIUTAT _____ 25

5.1 Pla de comunicació

5.2 Difondre les iniciatives que s'impulsen i foment de la participació.

5.3 Retre comptes i presentar qualitativament i quantitativa els impactes assolits.

5.4 Difondre les causes dels desequilibris Nord/Sud i fer una tasca de promoure la consciència crítica, el foment dels Drets Humans i la Pau

5.5 Projecció exterior de la ciutat

ANNEX: QUADRE RESUM _____ 28

1.- PRESENTACIÓ

1.1 EL PERQUÈ D'AQUEST PLA DIRECTOR

Acabar amb la pobresa i les desigualtats és un objectiu que globalment cal aconseguir i des de **Sant Joan Despí** hem de contribuir-hi.

En un món globalitzat com el nostre, els canvis sorgits en el context internacional comporten canvis en l'àmbit local i viceversa.

Som plenament conscients que **la crisi econòmica i financera internacional afecta tots els àmbits de la nostra societat**, i som sensibles a l'impacte de la crisi al conjunt de la ciutat i en tots i cadascun dels barris. Però, **l'agreujament de la crisi al Nord empobreix doblement al Sud i té efectes negatius a nivell global de precarització de drets social que crèiem consolidats.**

També en l'àmbit mundial veiem com les **grans catàstrofes naturals** són cada cop més freqüents, degut, entre d'altres, a l'escalfament del planeta. Alhora, es calcula que al món actualment hi ha **60 milions de persones desplaçades per la guerra i la injustícia.**

En el darrer temps la situació d'inestabilitat en molts països de l'orient mitja i especialment: Síria, Afganistan, Ucraïna,... ha ocasionat l'èxode massiu i el desplaçament de milions de persones a altres països de la regió. Uns quants milers intenten entrar a Europa buscant una vida en pau i dignitat, demanant que se'ls reconegui el dret d'asil, però malauradament no s'han generat condicions d'acollida dignes i es troben les portes de la UE tancades.

Per tot això, i després d'analitzar la tasca de cooperació internacional i d'educació al desenvolupament impulsada des de SANT JOAN DESPÍ en els darrers anys, s'ha promogut un procés de reflexió per identificar com es poden millorar les polítiques públiques de cooperació al desenvolupament per tal de respondre a les noves necessitats i als nous reptes que tenim plantejats.

Per aquest motiu, s'ha cregut oportú, juntament amb les entitats que formen part de la Comissió de Solidaritat de Sant Joan Despí, impulsar l'elaboració del nou Pla Director 2016-2020 de l'Ajuntament de Sant Joan Despí.

Aquest pla constitueix el segon exercici de planificació estratègica en cooperació al desenvolupament de l'Ajuntament de Sant Joan Despí i dóna continuïtat al Pla Director 2010-2014 i al procés d'institucionalització d'aquesta política pública municipal.

L'Actual Pla Director recull bona part de les orientacions i aprenentatges del cicle anterior i proposa aprofundir en la configuració d'un model de cooperació municipalista rellevant, eficaç i ancorat en les particularitats i capacitats dels agents de la ciutat que compten amb una llarga trajectòria de cooperació.

El pla compleix un doble objectiu: és un document d'orientació política i a la vegada és un full de ruta per a la planificació estratègica d'aquesta política pública. Així, aquest document emmarca l'acció de la ciutat en una concepció del desenvolupament humà sostenible, en els reptes i les oportunitats de la cooperació descentralitzada i en els

compromisos internacionalment adquirits per part de la comunitat del desenvolupament. Per esdevenir un instrument de planificació útil i operatiu, el pla avança en la definició d'àmbits d'actuació prioritària, els instruments per a dur-ho a la pràctica, la metodologia a seguir i les capacitats i recursos requerides per a la seva aplicació.

1.2 LA GLOBALITZACIÓ I LES POLÍTIQUES LOCALS DE COOPERACIÓ

Per una altra banda, els processos de globalització i els desequilibris que se'ls associen han ampliat l'agenda del desenvolupament amb la demanda de la provisió de bens públics globals que van des de la seguretat alimentària, la salut internacional, la seguretat humana, el canvi climàtic o la regulació del sistema financer internacional, entre d'altres. Aquests desafiaments transcendeixen les fronteres de l'acció estatal i es caracteritzen per la seva naturalesa global i el seu abordatge requerirà de la corresponsabilitat entre els països tradicionalment receptors d'ajut i els que han estat donants.

En l'àmbit internacional, i en resposta als resultats decebedors de l'experiència dels darrers anys en termes de reducció de la pobresa i generació de benestar, diversos pronunciaments per una cooperació al desenvolupament eficaç han proposat nous reptes que contribueixen a generar un més gran impacte. Així, la denominada "**Declaració de París**" l'any 2005 es va constituir com un full de ruta per incrementar l'eficàcia de les accions de l'Ajut Oficial al Desenvolupament (AOD) promovent una nova arquitectura de l'ajut basada en la reconstrucció de les relacions entre els països donants i els receptors (ara denominats socis) en un context d'igualtat i trencant la jerarquia preexistent.

Malgrat el compromís que representà l'**agenda de la Declaració de París** pel que fa a la millora de la gestió i canalització de les partides d'AOD, no és fins el 2008, amb el denominat **Programa d'Acció Accra**, on s'inclou i es reconeix el paper de nous actors del desenvolupament com ara la societat civil, els parlaments i **els governs municipals i regionals** en els processos de desenvolupament.

Posteriorment, el **Partenariat de Busan l'any 2011** va representar un gir de l'enfocament de l'eficàcia de l'ajut cap a l'eficàcia del desenvolupament, tot i incloent no només l'AOD sinó la cooperació oficial i no oficial i altres recursos i eines destinades al desenvolupament.

En el cas de la Cooperació catalana, anys després de la **Declaració de París (2005)**, i en coherència amb la Llei de cooperació catalana, els diversos plans aprovats pel Parlament de Catalunya com són el **Pla Director de Cooperació al Desenvolupament 2010-2014** i **Pla Director (2015-2018)** on s'adopten recomanacions sobre l'eficàcia de l'ajut i va establir els principis d'apropiació, d'alineació i d'harmonització com eixos de la política pública de cooperació per al desenvolupament.

En aquest marc, la cooperació local i descentralitzada ha sabut identificar i participar oportunament en la millora de l'aplicació dels principis que articulen l'eficàcia de l'ajut. Un compromís constant de promoure el desenvolupament local, tot orientant-se a combatre les causes estructurals de la pobresa i promoure un desenvolupament socialment inclusiu i ambientalment sostenible.

Aquesta realitat ha anat acompanyada d'un progressiu reconeixement de les ciutats i els governs locals i regionals com a actors de cooperació internacional. Així, els actors sub-estats, amb un clar lideratge del Govern català, s'han constituït en actors de ple dret en l'escenari internacional i comencen a relacionar-se amb els seus homòlegs del Sud mitjançant xarxes com CGLU (Ciutats i governs locals units), també formant part de xarxes de municipis per a la cooperació i xarxes de municipis per la pau. etc. Aquesta presència creixent en xarxes internacionals sectorials i globals també ha repercutit en una participació cada cop més institucionalitzada en els fòrums i cimeres internacionals promoguts per Nacions Unides o el Comitè d'Ajut al Desenvolupament de l'OCDE.

En aquest sentit, **treballar des de l'àmbit local per a construir un món més just i solidari** no significa només un compromís ètic ineludible ja que, en un món interrelacionat com l'actual, els esforços locals tenen una repercussió a escala global. La gestió de residus, la resiliència davant els efectes del canvi climàtic, l'ús d'energies renovables, la seguretat ciutadana, la provisió de serveis d'educació i salut de qualitat, el combat a la segregació i l'exclusió, etc. formen el nucli competencial dels governs locals.

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)

L'aprovació de l'anomenada Declaració del Mil·lenni, iniciativa llançada per les Nacions Unides l'any 2000, es concretava en l'assoliment de vuit objectius (objectius de desenvolupament del mil·lenni –ODM–), i ha suposat reactivar el compromís de la comunitat internacional en el combat a la pobresa i en promoure iniciatives focalitzades de desenvolupament.

Els vuit ODM, que pretenien des d'assolir la reducció a la meitat de la pobresa extrema fins a la detenció de la propagació del VIH/SIDA i la consecució de l'ensenyament primari universal per a l'any 2025, suposa un compromís mundial sense precedents per lluitar contra l'extrema pobresa en les diferents dimensions i va concretar un pla d'acció basat en una combinació d'objectius i metes.

El juny de 2012 se celebra la **Conferència de Nacions Unides sobre Desenvolupament Sostenible** coneguda com a cimera **Rio+20** on es va treballar temes específics com l'economia verda en el context del desenvolupament sostenible i l'eradicació de la pobresa i el marc institucional per al desenvolupament sostenible.

Al setembre de 2015 la comunitat internacional va fer un avenç important, en dotar-se d'un nou marc que mesura els seus progressos en la lluita contra la pobresa i per una vida més digna: es tracta dels **Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)**, que donen continuïtat als objectius del desenvolupament del mil·lenni (ODM). En els ODS convergeixen dues grans agendes mundials: la de la sostenibilitat (des de Rio, 1992, passant pel COP 21 de 2015) i la del desenvolupament (amb la fita dels ODM, 2000), i seran també una referència central per a l'agenda de la urbanització (Habitat III, Quito 2016). Els ODS constitueixen un programa unificat per a tothom, incloses les persones, el medi físic i els sistemes de suport a la vida. Per això parlem de béns públics globals, perquè ens hem posat

d'acord en una carta d'objectius per a tothom, inclòs també el planeta. En aquest sentit la cooperació al desenvolupament, és un instrument molt necessari per assolir aquesta agenda global.

Es tracta sens dubte d'un món més complex, on es fa alhora més evident que mai la connexió entre les agendes de la pau, del desenvolupament i de la sostenibilitat. I on veiem també la necessitat de combinar accions de curt, mig i llarg termini, on trobin lloc les necessitats d'assistència humanitària, la construcció de capacitats institucionals i tècniques, i l'enfortiment del teixit social que sustenten la governança democràtica i els drets humans.

Per això per poder donar resposta als impactes del desenvolupament cal fer un esforç per millorar la qualitat del procés a fi que siguin mesurables els resultats finalment assolibles.

1.3 SANT JOAN DESPÍ I LA SEVA TRAJECTÒRIA EN POLÍTIQUES DE COOPERACIÓ

En els darrers 30 anys, els municipis han desenvolupat una tasca importantíssima per, en un context canviant, fer del municipi un espai de convivència i construcció de ciutadania, assumint competències en cooperació al desenvolupament, immigració, equitat, joventut... Per això afirmem que treballar des de l'àmbit local per construir un món més just i solidari no és només un compromís ètic ineludible sinó que, alhora, és una necessitat actual, perquè avui els municipis ja no són espais aïllats. En aquest sentit, ens reafirmem en la necessitat de continuar treballant des de la cooperació municipal al desenvolupament dels pobles del Sud.

L'any 1994 es va crear la regidoria de Solidaritat i Cooperació i a partir d'aquest moment s'inicia el compromís de promoure polítiques públiques de cooperació, desenvolupament, drets humans i pau assumint la corresponsabilitat de contribuir des de l'àmbit local a construir un món més just i solidari.

De 1994 a 1998

Sant Joan Despí, després dels compromisos adquirits en la "campanya del 0,7%", comença a dedicar recursos a la solidaritat internacional i ajuda al desenvolupament i crea la regidoria de Solidaritat i Cooperació.

Durant la primera legislatura els projectes de cooperació que es van desenvolupar foren fruit d'aquesta relació anterior amb els països de centreamèrica (Nicaragua i El Salvador) per una banda i amb Guinea Equatorial per la presència de una família guineana al municipi, per l'altra.

De 1995-1999

Durant la segona legislatura, es denota un canvi de rumb en les polítiques de cooperació i solidaritat. Comencen a crear-se ONGD's al territori i entitats que decideixen treballar per la cooperació i des de l'Ajuntament s'aposta per donar suport a aquestes iniciatives de projectes de desenvolupament. Per una altra banda l'any 1997 s'estableix el primer **conveni** pel **programa "Vacances en Pau"** per l'acollida d'infants sahrauís a l'estiu amb l'ONGD Camins Solidaris.

També des de **1995 organitza per primera vegada la Setmana Solidària** on es posen a l'abast de la ciutadania aspectes de sensibilització des de diversos àmbits, xerrades, tallers, suport a publicacions i exposicions i es fomenta la participació ciutadana en entitats de caire solidari.

A finals d'octubre de **1998 es duu a terme la primera campanya d'emergència** arrel dels efectes devastadors que l'huracà Mitch va tenir en àmplies zones de centreamèrica provocant una greu catàstrofe humanitària.

De 1999-2003

L'any 1999 surten publicades les primeres bases reguladores de subvencions projectes de cooperació internacional. És doncs des d'aquest moment que hi ha establerta una convocatòria formal amb formularis específics per presentar projectes.

Des de 1999 també, Sant Joan Despí celebra per primera vegada, i a iniciativa dels esplais CE El Nus i CE El Tricicle (amb suport de l'Ajuntament), el programa **dels Drets dels Infants**. Basant-se en la Declaració Universal dels Drets dels Infants aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1959, s'organitzen una sèrie d'activitats que realitzen les escoles per tal de difondre el seu coneixement i fomentar el respecte, augmentant la consciència dels més petits de la ciutat en aquest dret mundial.

Aquest projecte ha estat reconegut i catalogat com a bones pràctiques per Diputació de Barcelona i la Xarxa d'Escoles compromeses amb el món.

De 2003-2007

Des de 2003 Sant Joan Despí desenvolupa el **Pla Local de Sensibilització** anomenat : **"Estimem el món: construint la pau"**, un programa estable que integra accions puntuals de sensibilització que s'anaven realitzant amb algunes de noves i amb una visió global i integradora i que rep una ajuda econòmica important per part de la Diputació de Barcelona.

L'any 2004 es posa en funcionament un programa d'apadrinaments que permet l'accés a l'educació d'infants de Guinea Equatorial. Des de 2005 es publica la **revista "Utopies"** que recull de forma anual la tasca desenvolupada dins el Pla de sensibilització.

L'any 2006 es duu a terme un projecte de cooperació directa amb el municipi de Madruga a Cuba. Es tracta d'una restauració parcial de l'escola de primària Jesús Menéndez al municipi de Madruga a Cuba.

De 2007-2010:

L'any 2007 es reformula el Pla de sensibilització que torna a rebre suport per part de la Diputació de Barcelona i es continuen treballant projectes de cooperació a diferents parts del món a través de les entitats de solidaritat. Puntualment l'any 2009 es va convocar una tercera via de subvenció monogràfica destinada al foment del compliment del principi setè de la Declaració dels Drets de l'Infant a països en vies de desenvolupament. Aquest projecte es treballa de forma coordinada amb el Consell dels Infants del municipi que estableixen una relació directa amb els infants beneficiaris del projecte. Aquest projecte s'està desenvolupant a Gàmbia.

De 2010 a 2014:

L'any 2010, després d'una tasca important de diagnosi i de reflexió, s'aprova per unanimitat al ple de l'ajuntament el primer Pla Director de cooperació.

Aquest pla destaca com a principals aportacions **la promoció d'una cooperació transformadora** que sobrepassi els plantejaments assistencialistes; **la participació**, integrar les diferents visions sobre la cooperació al desenvolupament presents al municipi amb mecanismes de participació i informació eficients i ajustats a la nova realitat social i **el foment de la redistribució de la justícia social**: sentit cal promoure canvis en els països del sud però també transformacions dins de la nostra societat.

La comissió de solidaritat

També des de 1994, Sant Joan Despí té constituïda de forma informal una **Comissió de Solidaritat on es canalitza la participació de les entitats i ONGD**. Actualment es reuneix mensualment i a través d'aquest espai que es coordina des de la **regidoria de Cooperació i Nova Ciutadania** i és el veritable motor que impulsa les activitats de sensibilització i educació pel desenvolupament a la ciutat, les campanyes i dinàmiques conjuntes.

En el sí de la **Comissió de Solidaritat** hi ha entitats diverses, sigui amb dinàmiques de cooperació al desenvolupament, amb dinàmiques d'ajuda humanitària, o bé en dinàmiques d'educació al desenvolupament i pau. **Les entitats que actualment formen part de la Comissió de Solidaritat són: Solidança, Creu Roja Joventut, Centre d'Esplai El Nus, Centre d'Esplai El tricicle, Camins Solidaris, Església Evangèlica, Acció Solidaria i logística i L'Arrel a mes de persones que per interès personal amb temes de cooperació també hi col·laboren.**

La Comissió de Solidaritat es configura com un espai obert a la incorporació de totes aquelles entitats i col·lectius que es vulguin comprometre a fer un treball de solidaritat al desenvolupament i pau a Sant Joan Despí de forma permanent. **Al llarg dels anys la Comissió de Solidaritat ha estat un espai mixt entre l'ajuntament i les entitats i ha permès un coneixement horitzontal entre tothom i ha possibilitat l'impuls del treball conjunt a la ciutat, especialment en sensibilització i per enfortir el compromís col·lectiu de treball per la pau, la solidaritat com a esforç conjunt per un món més just i solidari.**

1.4 LA DIAGNOSI: VALORACIÓ DEL PLA 2010-2014

En aquest sentit podem afirmar que **la política pública de cooperació al desenvolupament i solidaritat a SANT JOAN DESPÍ** al llarg dels anys ha permès generar dinàmiques positives:

Ha contribuït a generar un vincle de cooperació exterior des de la ciutat de SANT JOAN DESPÍ per promoure el desenvolupament de diferents municipis de països del Sud, molt especialment per mitjà de la tasca de les entitats solidaries de la ciutat: Gàmbia, Mèxic, Guinea Equatorial, Perú, Sàhara Occidental.

S'han pogut cloure projectes que generen millores en la qualitat de vida de les poblacions on es focalitza aquesta ajuda. S'han enfortit les relacions amb **les contraparts**, afavorint processos d'apoderament comunitari, tant en les entitats del Nord com en les entitats del sud.

S'ha iniciat la cooperació descentralitzada i directa des de l'Ajuntament amb un projecte impulsat per a Marroc junt amb la xarxa del Baix Llobregat de diferents municipis de la comarca juntament amb Diputació de Barcelona.

S'ha consolidat **la iniciativa conjunta Utopies Concretes per un món millor** on es dona compte de totes les iniciatives impulsades i d'informació directa de quins són els resultats obtinguts en cada projecte. I s'ha convertit en referent municipal de l'espai de reflexió i debat sobre temes d'actualitat relacionats en les desigualtats Nord-Sud

S'ha impulsat la participació transversal de diferents departament municipals: Educació, Joventut, Cultura, que tenen una bona disposició i obertura a continuar participant conjuntament amb la regidoria de Solidaritat i Nova Ciutadania especialment si aquesta col·laboració es planifica i detalla conjuntament per tal de marcar-ne objectius i reptes a assolir que puguin ser avaluables.

S'ha impulsat un treball específic amb la participació del departament d'Educació per difondre els drets dels infants, per mitjà de diferents projectes i conjuntament a través del programa **DESPÍINFANTIL** amb una bona acollida i participació.

SANT JOAN DESPÍ disposa **d'un espai de participació, la Comissió de Solidaritat**, actiu i dinàmic que canalitza la participació de representants del teixit social solidari local.

S'ha treballat per la integració del **municipi en xarxes de cooperació i Drets Humans** per tal de facilitar el treball conjunt i millorar l'impacte reduint els costos (ciutats defensores de drets humans, xarxa Baix Llobregat)

S'ha mantingut **el percentatge de 0'7%** com aportació de l'Ajuntament a la Cooperació i Solidaritat Internacional amb el que expressa la voluntat de generar alternatives que contribueixin a transformar la greu situació que viuen milions de persones als països del Sud.

Tot i així, es detecten algunes mancances en l'assoliment dels objectius i reptes plantejats en el Pla Director anterior, que venen donats en bona mesura per la falta de concreció en els resultats esperats i en l'avaluació.

Si bé, tant els departaments municipals com les entitats de la Comissió com els representants dels principals partits polítics (el mapa polític també ha canviat) **son coneixedors del pla elaborat, i de les polítiques públiques de cooperació internacional dutes a terme**, la seva avaluació concreta respecte les fites assolides ha resultat difícil de mesurar.

En aquest sentit es detecta **la necessitat de millorar els mecanismes de difusió i comunicació amb la ciutadania en general i amb els actors específics** per arribar a públics més amplis i difondre les polítiques de cooperació i solidaritat de forma clara i continuada promovent així el Bon govern, la transparència i la participació ciutadana.

Es detecta la voluntat de promoure **la participació de més actors específics de la ciutat** que tot i no fer accions pròpiament de cooperació podrien sumar esforços i sinèrgies en la construcció del pla d'acció municipal en matèria de cooperació (entitats de medi ambient, ampes, nova ciutadania, grups de dona, taula social de coordinació)

El **Pla Director 2016-2019** suposa el segon pla director de cooperació aprovat per l'Ajuntament de SANT JOAN DESPÍ i vol apostar per promoure una cooperació compromesa i participativa. Amb ell, renovem el compromís de treballar, des del municipi, per mantenir i ampliar la política pública local de cooperació, pau i drets humans per tal de continuar sent coherents amb la voluntat solidària de la nostra ciutat, àmpliament expressada.

2- OBJECTIUS

2.1 PRINCIPIS

Aquest Pla Director municipal 2016-2019 per ser una iniciativa del municipi de SANT JOAN DESPÍ vol ser coherent amb els principis del Pla Director de Cooperació al Desenvolupament (2015-2018) de la Generalitat de Catalunya i alhora amb la trajectòria anterior de l'antic pla local anterior aprovat el 2010.

- A. L'acceptació que **les protagonistes i les destinàries** últimes de la política pública de cooperació per al desenvolupament **són les persones**.
- B. El **foment de la pau**, la justícia, la igualtat i l'equitat en les relacions entre persones, pobles, cultures, nacions i estats.
- C. La **promoció i la defensa** dels drets humans i de les llibertats fonamentals, indivisibles i interdependents.
- D. La **defensa i la promoció** de les persones i els col·lectius més desfavorits o dels que pateixen discriminacions polítiques o econòmiques per raó de gènere, ètnia, cultura, religió, llengua, opció sexual o discapacitat.
- E. El **reconeixement dels drets** econòmics, laborals i socials, del treball, l'empresa i el bon govern com a fonaments d'un desenvolupament econòmic durador, equitatiu i sostenible que incideixi en la redistribució de la riquesa i la justícia social.
- F. Els principis de **col·laboració i de complementarietat** entre els poders públics i les iniciatives solidàries locals i de cooperació al desenvolupament de la societat civil catalana.
- G. Els principis de **transparència i d'informació** i de participació dels agents de cooperació en l'activitat pública en aquest àmbit.
- H. El principi de **planificació** de l'activitat pública.
- I. **El principi de transversalitat i coordinació de tota l'activitat de l'Ajuntament en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament.**
- J. Els principis d'**eficàcia**, d'eficiència i de responsabilització en l'aplicació de les polítiques, els programes, els projectes i les actuacions en general, tant dels poders públics com dels agents de cooperació que utilitzin recursos públics amb finalitats de cooperació al desenvolupament.
- K. Els principis de **responsabilitat**, de participació i d'assumpció dels programes i els projectes per les comunitats o els governs dels països en desenvolupament i de concertació amb els agents de cooperació d'aquests països.
- L. Els principis de **coordinació**, de col·laboració i de cooperació entre les administracions públiques, en el marc de les competències respectives, i també amb altres agències i organismes internacionals de solidaritat i de cooperació.
- M. Els principis de **control**, de seguiment i d'avaluació de les actuacions de cooperació al desenvolupament.
- N. El principi de **coherència**.

2.2. OBJECTIUS DEL PLA D'ACTUACIÓ MUNICIPAL

2.2.1 OBJECTIUS TRANSVERSALS

Podem integrar l'enfocament de drets incorporant tres objectius transversals:

- **Equitat entre les dones i els homes:** Promoure l'equitat entre les dones i els homes mitjançant l'aplicació de la perspectiva de gènere a tots els àmbits de la política de cooperació per al desenvolupament del municipi.
- **Governança democràtica, drets humans i enfortiment del teixit social:** Promoure el respecte integral i la consolidació dels drets humans, la governança democràtica i l'enfortiment del teixit social en el conjunt de l'acció de cooperació al desenvolupament del municipi.
- **Sostenibilitat del desenvolupament:** Promoure la sostenibilitat del desenvolupament en la seva triple dimensió (social, que inclou les dimensions cultural i política; ambiental, i econòmica), en tots els àmbits de la cooperació per al desenvolupament del municipi.

2.2.2 OBJECTIUS ESTRATÈGICS

OE1: Promoure una ciutadania crítica, compromesa amb la defensa de la pau i els drets humans, solidària i integradora

OE2: Consolidar mecanismes i espais de participació i coordinació entre actors.

OE3: Millorar la qualitat i l'eficàcia de la cooperació al desenvolupament.

OE4: Garantir els recursos econòmics i consolidar les capacitats organitzatives i institucionals per al bon desplegament de les polítiques públiques de cooperació al desenvolupament.

2.2.3 OBJECTIUS ESPECÍFICS

OE1: PROMOURE UNA CIUTADANIA CRÍTICA, COMPROMESA AMB LA DEFENSA DE LA PAU I ELS DRETS HUMANS, SOLIDARIA I INTEGRADORA

1.1-Promoure un pla de comunicació que permeti focalitzar els missatges per rendir comptes a la ciutadania, visualitzar els impactes i tenir major incidència (calendaritzar).

1.2-Ordenar i calendaritzar les accions d'educació pel desenvolupament en els tres grans eixos prioritaris; cultura de la pau, drets humans i consum responsable

1.3 Consolidar, ordenar i avaluar la tasca d'educació al desenvolupament realitzada en els centres educatius tot establint canals de participació i treball en xarxa amb el professorat del municipi

1.4 Promoure la coherència de polítiques, la transversalització i implicació d'altres àrees municipals.

OE2: CONSOLIDAR MECANISMES I ESPAIS DE PARTICIPACIÓ I COORDINACIÓ ENTRE ACTORS

2.1-Créixer en participació del teixit associatiu local i ampliar el mapa d'agents amb nous actors, focalitzant especialment els col·lectius que prioritzem també en les polítiques de desenvolupament al Sud (dones, nova ciutadania i infants i joves)

2.2-Promoure la concertació al Nord i al Sud amb els actors de la cooperació al desenvolupament en l'àmbit territorial, amb una atenció especial a enfortir el teixit social i fomentar processos de governança democràtica i participativa.

2.3-Enfortir el teixit social solidari donant suport a les seves iniciatives i enfortint les capacitats institucionals, organitzatives i ciutadanes.

2.4-Consolidar la Comissió de Solidaritat com a motor del Pla Director.

2.5-Fomentar i consolidar la participació en xarxes de treball amb altres agents supramunicipals tant des de l'ajuntament com des de les associacions de la comissió.

OE3:MILLORAR LA QUALITAT I L'EFICÀCIA DE LA COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT

3.1-Promoure l'enfortiment de capacitats per millorar la qualitat de la nostra cooperació. (tant en seguiment, avaluació, formació i rendició de comptes)

3.2-Focalitzar, concertar i millorar l'eficàcia de l'Ajut Oficial al Desenvolupament (AOD) als països i pobles que definim com a prioritaris.

3.3- Per millorar el compliment del Pla, fomentar la cooperació concertada en un projecte de ciutat entre diferents actors, també la d'iniciativa municipal per tal que sigui més participativa.

3.4-Promoure la formació per l'enfortiment de capacitats institucionals, organitzatives i ciutadanes per promoure el treball en xarxa i una cooperació concertada innovadora que no sigui només reactiva.

OE4: GARANTIR ELS RECURSOS ECONÒMICS I CONSOLIDAR LES CAPACITATS ORGANITZATIVES I INSTITUCIONALS PER AL BON DEPLEGAMENT DE LES POLÍTIQUES DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT

4.1-Mantenir la destinació del 0,7% dels pressupostos municipals a polítiques de cooperació al desenvolupament

4.2-Enfortir i consolidar l'estructura municipal responsable de la gestió i planificació d'aquesta política pública.

4.3-Fomentar la capacitació en matèria de cooperació al conjunt de serveis municipals

4.4-Integrar clàusules de compra responsable en els contractes de compra pública de l'Ajuntament.

4.5-Promoure Plans Anuals que focalitzin i concertin propostes dins del Pla Director amb un calendari operatiu que desenvolupin els objectius específics per tal que es concretin en resultats assolibles i viables.

2.3 ABAST I VIGÈNCIA DEL PLA

El pla compren l'actuació municipal en matèria de cooperació al desenvolupament, la pau i els drets humans a SANT JOAN DESPÍ en el període 2016-2020

2.4 MARC PRESSUPOSTARI

En aquest moments tot i que el volum del pressupost dedicat a la cooperació ha baixat es va acordar d'incloure al **Pla de Mandat el compromís de treballar per mantenir el 0,7%** com aportació de l'Ajuntament a la Cooperació i Solidaritat Internacional amb el que expressa la voluntat de generar alternatives que contribueixin a transformar la greu situació que viuen milions de persones als països del Sud.

2.5 ASSIGNACIÓ I PRIORITZACIÓ DELS RECURSOS

Quadre d'aportacions globals: Inclou el total de les partides que es destinaren a cooperació, educació al desenvolupament, i d'ajut humanitari d'emergència.

ANY	PRESSUPOST DEPARTAMENT COOPERACIÓ €	IMPORT NOMÉS A COOPERACIÓ €	PROJECTES COOPERACIÓ %	IMPORT EDUCACIÓ PEL DESENV. €	EDUCACIÓ PEL DESENV. %
2010	111.000,00 €	43.000,00 €	39%	68.000,00 €	61%
2011	108.500,00 €	44.200,00 €	41%	64.300,00 €	59%
2012	107.700,00 €	14.670,00 €	14%	93.030,00 €	86%
2013	106.400,00 €	33.990,00 €	32%	72.410,00 €	68%
2014	121.650,00 €	36.000,00 €	30%	85.650,00 €	70%
2015	106.650,00 €	31.750,00 €	30%	74.900,00 €	70%

Quadre d'aportacions a projectes a països en vies de desenvolupament a través de les entitats locals solidàries:

APORTACIONS A COOPERACIÓ 2010-2015

ANY	NÚM. PROJECTES
2010	6
2011	6
2012	2
2013	5
2014	6
2015	4

Tot i que l'aportació en xifres absolutes ha disminuït, el consistori ha mantingut el percentatge acordat del 0,7% per ajuda al desenvolupament.

2.5.1 PRIORITATS PEL QUE FA A MODALITATS

Pel que fa a la prioritització dels recursos en línies general es vol mantenir la mateixa proporció que en l'execució dels plans anteriors i fomentant iniciatives conjuntes tant de sensibilització com de cooperació que s'aniran concretant cada any. Es vol també promoure un major dinamisme elaborant els plans anuals que permeti major flexibilitat en focalitzar actuacions en funció de l'èmfasi acordat en cada Pla Anual.

Pel que fa a l'assignació de recursos, el punt de referència és el pressupost aprovat per l'Ajuntament cada any que serà la xifra de referència. De la quantitat resultant, es farà la següent assignació respectant els següents intervals:

- **Projectes cooperació internacional desenvolupament (45-50%)**
 - **Projectes promoguts per les entitats ciutadanes.**
 - **Projecte de ciutat**
 - **Projectes promoguts per Xarxes i grups de treball.**
- **Educació per al Desenvolupament (45-50%)**
 - **Campanyes de sensibilització (drets humans, cultura de la pau, consum responsable)**
 - **Educació per al desenvolupament.**
 - **Difusió i promoció del Comerç Just i la compra Ètica.**
 - **Formació i enfortiment de capacitats (5%).**
- **Emergències (màxim 5%)**

Anualment s'ajustaran els percentatges per tal que finalment el sumatori doni 100%. Indicativament considerem que més que fer un import fixe anual seria convenient el compliment un interval o forquilla per cada modalitat per tal que en un determinat exercici es pugui focalitzar una determinada actuació en funció de la prioritització del PLA ANUAL i que s'obtingui un valor equilibrat al llarg dels 4 anys.

2.5.2 PRIORITATS GEOGRÀFIQUES

Es prioritzaran els projectes segons aquests criteris:

1. Països i pobles que es corresponen a zones d'especial aflluència de persones immigrades a SANT JOAN DESPÍ.
2. Evolució històrica i vincles ja establerts tant per l'Ajuntament com per les entitats de SANT JOAN DESPÍ.

Les àrees com a prioritàries són:

- **Mediterrània:**

És evident que Catalunya és una país plenament mediterrani i que, en conseqüència, ha d'estar interessat i implicat en el desenvolupament d'aquesta regió i a fer un seguiment de l'evolució sociopolítica, molt especialment pels canvis emergents que s'observen.

Actualment aquesta regió ha adquirit un major interès ja que a conseqüència de la guerra de Síria i de la inestabilitat de tots els països de l'orient mitjà que han provocat l'increment dels fluxos migratoris a la Mediterrània en un èxode de refugiats que suposa la pitjor crisi humanitària viscuda a Europa des de la 2a guerra mundial. La resposta a aquesta crisi no està sent la que caldria ni la que correspon als tractats de dret internacional subscrits per tots els països de la UE.

En aquest sentit es contempla donar continuïtat a la cooperació al **Marroc, i amb el Poble Sahrauí i participar amb les respostes col·lectives que des de Catalunya s'impulsen per promoure l'acollida i el desplegament de polítiques d'asil per a les persones refugiades.**

En aquest sentit en la vessant de sensibilització i EPD es bo de fer un seguiment dels processos de construcció de la mediterrània perquè es la nostra frontera Nord/Sud més propera.

- **Amèrica Llatina:**

Donat a la proximitat cultural i idiomàtica amb els països de l'Amèrica Llatina, seguirem prioritzant la cooperació descentralitzada i l'Educació pel Desenvolupament amb aquesta regió, focalitzant els nostres esforços en les nostres tradicionals àrees d'influència.

- Sud Amèrica: **Bolívia i Perú.**
- Nord i Centre Amèrica i Carib: **Mèxic i Hondures.**

L'impuls d'iniciatives de cooperació amb els països d'origen de la nova ciutadania ha impulsat la cooperació amb algunes regions africanes com són: **Països originaris dels fluxos migratoris arribats a en els darrers anys al Baix Llobregat i molt especialment al Marroc on es pretén impulsar un projecte conjunt en concertació dels diferents actors de la ciutat.**

- Àfrica Subsahariana: **Gàmbia**
- Mediterrània: **Marroc**

2.5.3 PRIORITATS TEMÀTIQUES

Pel que fa a les prioritats temàtiques seran:

1. Increment de la capacitat de desenvolupament econòmic sostenible

Inclou aquells projectes destinats a millorar les capacitats productives de les comunitats receptores (microcrèdits, creació de cooperatives, millores agràries, adaptació al canvi climàtic...). Totes aquestes actuacions hauran de ser coherents amb els principis de desenvolupament sostenible i en el foment de la inclusió social.

2. Increment del capital humà, enfortiment de capacitats

Comprèn els projectes que afavoreixen que les persones guanyin autonomia i capacitat de fer front als seus reptes.

Són iniciatives en el camp de l'educació, de la formació, de la salut, dels Drets Humans o de la superació de situacions discriminatòries (per raons de sexe, ètnia, etc.).

En aquest sentit els col·lectius destinataris prioritaris de la cooperació exterior de Sant Joan Despí seran els actualment més vulnerables, especialment dones, infants i joves.

3. Increment del capital social

Abasta projectes orientats a promoure i enfortir les relacions internes de les comunitats, a afavorir les xarxes i la implicació de les persones en els afers socials o a estimular models de governança més pluralistes i més equitatius per afavorir els processos democràtics i participatius.

3.- MODALITATS I EIXOS ESTRATÈGICS

3.1 MODALITATS

Seguirem dividint les polítiques públiques municipals de cooperació al desenvolupament en quatre grans modalitats:

3.1 .1 PROJECTES COOPERACIÓ INTERNACIONAL DESENVOLUPAMENT

Aquest pla director aposta per enfortir les polítiques de cooperació internacional tant a través de les entitats com pròpiament des de l'ajuntament.

Entenen com a desenvolupament la promoció i el desenvolupament integral de persones i comunitats dels països, respectant-ne la identitat històrica i cultural, evitant aquelles actuacions que generin o reforcin relacions de dependència. Els projectes han de sensibilitzar la població del Nord en la comprensió d'altres societats i cultures i també han de ser autosostenibles

3.1.1.1 PROJECTES PROMOGUTS PER ENTITATS

A través de les bases de cooperació que es publiquen anualment les diferents entitats que ho desitgin poden optar a recursos per la promoció de la cooperació internacional.

Els criteris que es valoren per a subvencionar els projectes presentats tenen a veure amb la qualitat de la cooperació proposada, les prioritats geogràfiques i estratègiques i les capacitats de les entitats i les seves contraparts.

En concret les bases especifiquin que es valora:

- la promoció del desenvolupament integral de les comunitats desfavorides del Sud (econòmic, social, politico-organitzatiu, d'infraestructures),
- les capacitats de la contrapart (experiència, relació amb l'entitat de Sant Joan, incidència en la comunitat beneficiària..),
- la viabilitat i continuïtat del projecte (impacte a llarg termini, aspectes medi ambientals i d'igualtat de gènere),
- La comunitat beneficiària (beneficiaris directes i indirectes, vincles i coneixement entre Sant Joan i la comunitat, prioritització de col·lectius més desfavorits)
- i la sensibilització/informació a la ciutadania de Sant Joan Despí.

3.1.1.2 COOPERACIÓ DIRECTA O A TRAVÉS DE XARXES

Els processos de desenvolupament que quan realment són més exitosos són quan es construeixen a partir de la concertació territorial d'actors tant al Sud com al Nord.

Sant Joan Despí ja treballa la cooperació al desenvolupament en una xarxa de municipis del Baix Llobregat conjuntament amb la xarxa de municipis de la regió de Marràqueix.

El fet de poder treballar un projecte de cooperació directa en conjunt entre l'ajuntament i el teixit social del municipi es un dels objectius a assolir amb el desenvolupament d'aquest pla.

3.1.2 PROJECTES D'EDUCACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT (EpD)

El context actual de canvis que viu el nostre país fa que adquireixi gran importància el poder destinar recursos a l'educació per al desenvolupament i a explicar a tota la ciutadania les causes de la pobresa i com cal avançar en nous mecanismes de governabilitat democràtica que contribueixi a generar canvis profunds en l'àmbit local i en l'àmbit global amb una nova governabilitat més justa.

L'educació per al desenvolupament, la pau i els drets humans té quatre finalitats principals:

- Fomentar el coneixement de la ciutadania sobre els problemes de desenvolupament i les injustícies i les seves causes per tal que augmenti el grau de consciència ciutadana.

- Contribuir als valors, les actituds i els comportaments que sostenen un compromís cívic amb l'equitat i, en conseqüència, amb la cooperació al desenvolupament.
- Promoure ciutats acollidores basades en el respecte i dignitat de totes les cultures i de tots els pobles on no tinguin cabuda actituds de racisme o discriminació.
- Educació en valors, transformadora, arrelada als drets humans que ja de contribuir a canvis imprescindibles en les actituds de les persones i en el desenvolupament sostenible.

Per tal de treballar l'EpD amb el conjunt de la ciutadania de Sant Joan Despí els eixos principals són:

- **Informació Difusió de les accions de cooperació i solidaritat.** Convé donar visibilitat social a les iniciatives realitzades, tant en cooperació directa com per part de les entitats i aprofitar aquests casos concrets perquè la gent pugui aprofundir en el coneixement sobre els problemes de desenvolupament. Aquesta visibilitat s'ha d'aconseguir a través de:
 - **L'organització d'activitats informatives i de sensibilització**, específiques o inserides en activitats més àmplies com són la participació en projectes de ciutat com les festes dels barris o la diada d'entitats,..
 - **El manteniment d'un espai propi** dins el portal de l'Ajuntament que doni compte de les activitats que es realitzen i s'han realitzat.
 - Les informacions puntuals publicades al butlletí o web municipal.

3.1.2.1 CAMPANYES DE SENSIBILITZACIÓ

- **Campanyes de sensibilització:** es focalitzaran les accions de sensibilització al voltant de tres grans paraigües amb calendari establert com són el foment dels drets humans (primer trimestre amb accions del projecte ciutats defensores de drets humans i la campanya dels drets de l'infant) cultura de la pau (amb tallers d'educació formal i el projecte Utopies concretes per un món millor) i consum responsable (amb tallers d'educació formal i el projecte utopies concretes per un món millor).
 - **Educació formal:** Són les accions destinades a la població escolar a través dels seus centres docents. Dins d'aquest pla, l'àrea de cooperació i solidaritat oferirà activitats didàctiques a les escoles que giraran, cada trimestre al voltant d'una campanya d'especial significació. Un trimestre es dedicarà a la formació en cultura de la pau, l'altre dien el foment dels drets humans i l'altre en les formes de comerç just i consum responsable. L'Ajuntament difondrà l'oferta amb les entitats responsables de la seva realització. S'afavorirà que els alumnes s'interessin per aquestes temàtiques i elaborin treballs que tinguin projecció pública.
- **L'educació no formal:**
 - Les entitats que promouen accions d'educació per a la solidaritat.

- Educació pel desenvolupament en els espais, casals d'estiu municipals, cursos formatius de promoció associativa..etc.
- L'Ajuntament, que impulsa, gestiona i finança la realització de les activitats.
- **L'EPD a través d'un Pla de comunicació:** es de cabdal importància per tal d'arribar a un públic més ampli fer un pla de comunicació tant de l'EPD com de la cooperació internacional. Amb l'augment dels instruments que permeten les TIC i la incorporació a les polítiques públiques de bon govern i transparència s'afavorirà un espai web propi més dinàmic i actiu així com la promoció de les xarxes socials, els espais interactius amb col·lectius específics..etc.

3.1.2.2 ENFORTIMENT DE CAPACITATS

Cal planificar les iniciatives de sensibilització conjuntes i també les propostes de formació i enfortiment de capacitats ja que pot ser una bona fórmula per enfortir dinàmiques solidàries i promoure una major coparticipació.

2 Enfortiment de capacitats. (reserva d'un 5%) Si es vol millorar la qualitat dels projectes que es duu a terme cal promoure la formació per enfortir capacitat dels actors locals de la cooperació, per sobretot incloure indicadors que ens permetin quantificar els avenços i quantificar els impactes. Es poden incorporar **sessions de formació coincidint amb les visites de les contraparts** per tal que la formació sigui una reflexió sobre la pràctica. **Impulsar sessions de formació** que es podrien fer a Sant Joan Despí o bé **coordinat a nivell comarcal amb altres municipis** (Sant Just Desvern, Cornellà, Esplugues,...)

3.1.3 AJUT HUMANITARI D'EMERGÈNCIA

Cal continuar mantenint una petita reserva d'un màxim d'un 5%

L'ajut humanitari d'emergència no és la modalitat on pot ser més útil la cooperació municipal ja que la feble capacitat de reacció i el volum econòmic que mobilitza són una limitant important en les iniciatives d'emergències. De fet en tota crisi humanitària hi ha tres moments diferenciats d'actuació que requereixen d'instruments diferents d'intervenció i per tant hi ha actors més idonis en cada etapa. **Tot i així, i per l'impacte mediàtic que aquestes emergències acostumen a tenir, és important donar resposta a la iniciativa solidària i de mobilització de la societat santjoanenca. En aquest sentit, cal fer entendre que la capacitat municipal per actuar se centra, específicament en la fase de rehabilitació.**

FASE DE RESCAT I SALVAMENT. És la fase de les primeres hores o dies on cal actuar en coordinació de les autoritats locals que encapçalen el comitè de crisi. Només accessible per les agències humanitàries, per grans ONGD especialitzades, per les entitats locals i les ONGD pre instal·lades al país abans de la crisi.

FASE DE CONTINGÈNCIA. Caracteritzada per l'ajuda immediata, període en que cal generar estructures i suports provisionals que evitin el patiment de la població afectada i contribueixi a restablir els serveis mínims. Importància de destinar el suport a través de les institucions i entitats locals per no afeblir l'organització local.

FASE DE REHABILITACIÓ. Fase posterior on caldrà impulsar plans de rehabilitació amb una visió transformadora, que tingui en compte l'anàlisi de riscos a fi d'evitar-ne la repetició cíclica. Aquesta és la fase en que pot ser més interessant a contribuir des de la cooperació municipal i, si s'actua, cal fer-ho enfortint les capacitats locals instal·lades per tal de millorar la planificació amb una visió transformadora. Qualsevol crisi pot ser també una oportunitat per generar un canvi en positiu.

En aquest sentit si s'actua en emergència, convé fer-ho amb pocs recursos perquè aquests no trenquin la dinàmica de cooperació permanent, i per això caldria participar-hi en el marc d'iniciatives impulsades per xarxes solidàries com el Fons Català, o a través del Comitè Català d'Emergència de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament. És aquest sentit, que es proposa una reserva d'un màxim del 5% .

3.2 MECANISMES DE GESTIÓ

Endegar una nova etapa d'impuls a la cooperació al desenvolupament a Sant Joan Despí implica també una voluntat política que des de la regidoria de Cooperació i Nova Ciutadania es fomenti la participació en aquest àmbit de les altres àrees de l'Ajuntament de forma transversal, amb el suport de l personal tècnic del consistori i la participació de nous actors en els projectes i programes impulsats des del departament,.

Des dels seus inicis, la cooperació de SANT JOAN DESPÍ s'ha caracteritzat per ser dinàmica i participativa i per això la principal via de l'ajuntament per executar la política de cooperació ha de ser:

3.2.1 FINANÇAMENT DE PROJECTES DE COOPERACIÓ I EDUCACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT

L'Ajuntament aportarà anualment el suport al finançament de projectes de cooperació i d'EpD de les entitats locals. A aquest procés hi accedeixen totes les entitats que estiguin registrades legalment i hauran de complir els requisits tècnics pel que fa a continguts, documentació requerida i format del projectes exposats a les bases.

3.2.2 LA CONCERTACIÓ D'ACTORS

Amb el foment de la transversalització per a la coherència de polítiques

Aquest **Pla Director 2016-2019** ha estat concebut per fomentar una implicació més transversal de diferents àrees de l'ajuntament. Avançar en fer realitat la coherència de polítiques suposa repensar criteris de solidaritat que poden obrir la porta a impulsar iniciatives de comerç just i la contractació de serveis i compres públiques ètiques, fomentar l'economia solidària,... a

fomentar la valoració de l'estalvi i austeritat, i la inclusió d'iniciatives interculturals que permetin visualitzar la diversitat cultural existent arreu del món.

Amb la cooperació tècnica municipal

A mes, SANT JOAN DESPÍ és un municipi que ha aconseguit en els darrers 30 anys un bon desenvolupament del que és l'administració pública local que vol contribuir a millorar les condicions de vida a la ciutat i dels seus habitants. Aquest desplegament institucional de l'administració local és, en molts països, encara una assignatura pendent. Per tot això caldria que una part de la cooperació directa que pugui fer el municipi de SANT JOAN DESPÍ, tant directament com en treball amb xarxa amb altres actors vagi orientada a enfortir processos de millora de la governabilitat local a través de l'intercanvi tècnic i de desplegament competencial dels serveis públics (gestió local, medi ambient i sostenibilitat, equitat de gènere,...)

Amb un projecte de ciutat

Un projecte de ciutat que sigui compartit i on cada departament de l'Ajuntament pugui aportar el seu expertise, per una banda i les entitats, per la seva també. En aquest sentit el repte seria aconseguir que la ciutadania santjoanenca es sentís seu el projecte i hi participés activament. Sens dubte, amb la cooperació concertada perquè pot fomentar la incorporació de nous actors en un projecte de ciutat.

Amb altres institucions i el treball en xarxa

La situació de crisi que està passant la nostra societat fa que calgui, més que mai fomentar la coparticipació i el treball en xarxa a fi d'optimitzar els esforços i ser més eficients. És per això que l'Ajuntament de SANT JOAN DESPÍ aposta per fomentar la col·laboració amb altres institucions que promoguin la cooperació al desenvolupament i la solidaritat internacional, especialment amb **l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, la Diputació de Barcelona, la xarxa de municipis del baix Llobregat i la xarxa de Ciutats defensores de Drets Humans.**

3.2.3 CONSOLIDACIÓ DELS ESPAIS DE PARTICIPACIÓ I COORDINACIÓ ENTRE ACTORS

Amb la incorporació de nous actors: dones, infants i joves, la nova ciutadania, entitats veïnals o col·lectius de la ciutat.

En els darrers anys es constata que fora bo promoure fomentar la participació dels joves, col·lectius de dones, entitats veïnals o altres col·lectius de la ciutat. Per assolir aquest objectiu cal preveure espais de diàleg per tal de definir un procés de concertació que inclogui objectius que siguin també d'interès pels actors a qui es pretén arribar i implicar. Per assolir aquest objectiu es treballarà dins de la Comissió de Solidaritat i es fomentarà la posada en marxa d'un projecte de ciutat que els diferents col·lectius puguin fer-se seu.

Infants i joves

Des de fa anys a través del Despí infantil es treballa en la necessitat de promoure una progressiva incorporació dels joves i fomentar la sensibilització social del conjunt de la ciutadania fa que sigui desitjable un més gran acostament als infants, adolescents i joves.

Ja des de fa anys es treballa amb especial èmfasi amb els col·lectius d'infants i joves però cal seguir reforçant aquesta tasca perquè sens dubte son els col·lectius que mes possibilitats tenen de transformar dinàmiques i actituds.

Cal seguir fent tasca d'educació pel desenvolupament amb ells però també incorporar-los en els projectes de cooperació, ja sigui a través del consell dels Infants o per altres vies. Els infants i joves son els principals beneficiaris dels projectes de cooperació que al llarg dels anys s'han impulsat des de Sant Joan Despí i hauríem d'aconseguir, també que en fossin actors.

Nova ciutadania

SANT JOAN DESPÍ disposa d'una immigració no gaire elevada d'un 7%. Per això té alguns **col·lectius de nova ciutadania** sobretot provinents de països africans: especialment **Marroc**. La diversitat de cultures que avui conviu en els nostres barris fa que sigui convenient trobar temes d'interès mutu que pugui donar lloc a poder afavorir visions més interculturals del nostre món.

Seria convenient promoure iniciatives que puguin permetre una major participació de les persones nouvingudes, és també obrir espais perquè puguin opinar i reflexionar conjuntament per fer arribar la seva veu i incorporar-se com a nous actors.

Especialment amb el col·lectiu magrebí, els canvis del context afecten sens dubte la capacitat de desenvolupament i en aquest sentit **l'enfortiment de capacitats per a la gestió d'iniciatives de codesenvolupament i de educació pel desenvolupament** és també un bon marc per compartir reflexions, aprenentatges entre les ONGD, els col·lectius migrants i entitats mixtes que permeti generar sinergies. Parlar de codesenvolupament pot permetre millorar el coneixement mutu i aprendre a formular projectes molt més orientats a l'apoderament local i l'enfortiment de la planificació territorial concertada pel desenvolupament.

Col·lectius de dones

La nostra societat fa anys que avança per una igualtat de gènere real home-dona. Els esforços realitzats en aquest sentit han tingut el seu resultat i si be encara avui s'hi ha de treballar específicament, les millores son substancials. En la cooperació al desenvolupament ens trobem que en els països amb els que cooperem aquesta dinàmica encara no s'ha generat i es imprescindible el seu foment des d'una lògica democràtica. Per tant, amb la implicació de

col·lectius de dones del nostre municipi podrem enfortir les polítiques de gènere en les nostres contraparts.

Associacions veïnals

Per tal de poder crear projecte de ciutat que el conjunt de santjoanencs i santjoanenques sentin com a propi cal comptar amb les associacions veïnals dels diferents barris que son les primeres entitats de participació més pròximes a la realitat del ciutadà.

Amb formació continuada

Aquest és un aspecte que, des de fa anys, s'inclou en la programació de l'exercici i que cal continuar treballant perquè ha donat bons fruits i contribueix a la millora de capacitats de les entitats en la temàtica canviant com és el desenvolupament, la pau i els drets humans on per generar canvis positius cal reflexionar, aprendre i innovar. La possibilitat d'impulsar un projecte de ciutat pot ser un bon àmbit on fer formació i identificació conjuntament així com trobades específiques temàtiques.

A mes a mes, al contemplar la formació dels diferents agents de cooperació, afavorim un discurs comú i una mateixa manera d'entendre la cooperació, els seus objectius i la metodologia per assolir-los.

4. EIXOS OPERATIUS

Els eixos operatius són molt importants perquè és on es concreten els eixos estratègics generals del Pla Director en les actuacions que volem implementar cada any. És per això que considerem que caldrà concretar-los i operativitzar-los en un pla anual.

4.1 CONCRECIÓ EN PLANS ANUALS I RECURSOS

Un pla quadriennal contempla objectius de desplegament que caldrà anar desenvolupant de forma gradual en funció dels avenços. Es per això que proposem que cada any es concretin alguns aspectes a desplegar en l'exercici per incorporar-los al **Pla d'Actuació Municipal (PAM)** on es definiran les línies d'actuació a desenvolupar durant l'any i que anomenarem **Pla Operatiu Anual**. Aquest exercici pot permetre evitar duplicitats i promoure sinergies entre propostes coincidents d'actors diversos.

En aquest sentit la **Comissió de Solidaritat, abans de la darrera trobada de cada any hauria de planificar, proposar i aprovar el Pla Operatiu Anual de l'any següent** i que pugui fer una **trobada balanç d'impacte assolit** i presentar la memòria de l'any anterior que permeti fer valorar la feina feta i compartir opinions de cara al nou exercici.

4.2 MECANISMES DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ, FORMACIÓ I RENDICIÓ DE COMPTES

4.2.1 DISPOSAR D'INDICADORS QUANTITATIUS I QUALITATIUS QUE PERMETIN MILLORAR LA QUALITAT

Millorar la qualitat de la cooperació depèn no només de la bona voluntat de tots els actors sinó sobretot d'anar incorporant mecanismes per: **detectar necessitats, comptabilitzar línies de base, recollir indicadors quantitius i qualitius de l'evolució del procés, del grau d'assoliment de resultats, implicació i apropiació de les comunitats locals, etc.** Definir adequadament aquests indicadors pot permetre disposar de dades objectivables que permetin mesurar els impactes i si cal detectar-ne les desviacions o els efectes no previstos.

4.2.2 AVALUACIONS QUE DETECTIN LLIÇONS APRESES QUE S'INCORPORIN ALS PROCESSOS DE FORMACIÓ

En aquest sentit fer conjuntament les tasques de seguiment i avaluacions en una lògica de diàleg d'actors fomenta l'aprenentatge mutu que ajuda a millorar progressivament la qualitat de la nostra cooperació. **De les conclusions de l'avaluació cal saber-ne extreure els punts forts com els punts febles, perquè es reflexionin col·lectivament a fi d'extreure'n recomanacions i lliçons apreses** que contribueixen a millorar els processos d'impuls i acompanyament al desenvolupament.

4.2.3 RENDICIÓ DE COMPTES A LA CIUTADANIA QUE PERMETIN VISUALITZAR IMPACTES

Els recursos que es destinen a cooperació, com en les altres polítiques públiques, cal que siguin gestionats de forma transparent i rendint comptes davant la ciutadania de la gestió eficient dels recursos i de l'impacte que es genera.

5.- PROMOCIÓ DE LA PARTICIPACIÓ, DIFUSIÓ I PROJECCIÓ EXTERIOR DE LA CIUTAT

5.1 PLA DE COMUNICACIÓ

Per poder arribar a públics cada cop més amplis es bo fer una tasca per tal de millorar la difusió de les activitats que es generen a través d'incloure-les al **web municipal** en la programació general d'activitats que es duen a terme a la ciutat.

En aquest sentit, l'impuls de la nova web municipal i l'activació de polítiques de govern obert i transparència en el propi ajuntament facilitaran aquesta tasca i la actualització continuada d'aquestes informacions.

Un aspecte que cal incorporar és el de promoure, cada vegada més, **la difusió a través de les xarxes socials i les noves tecnologies impulsant estratègies de difusió específiques** adaptades aquests nous codis comunicatius que es caracteritzen per la seva immediatesa i brevetat, motiu pel qual es bo reflexionar prèviament per no improvisar continguts.

En aquest sentit, les iniciatives de divulgació que s'han fet fins ara han estat valorades com a positives i per això cal continuar mantenir-les amb més èmfasi, focalització i continuïtat

En la planificació del curs pels propers exercicis, **Plans Operatius Anuals**, cal ser conscients que si això es fa de forma explícita perquè podrà permetre posteriorment fer un balanç de quins són els impactes globalment assolits i quines són les propostes per continuar els esforços globals pel desenvolupament en el post 2015 amb els **Objectius de Desenvolupament Sostenibles** (ODS) i altres mecanismes d'implementació.

5.2 DIFONDRE LES INICIATIVES QUE S'IMPULSEN I FOMENT DE LA PARTICIPACIÓ

Donar a conèixer els diferents actors que participen en iniciatives de cooperació i solidaritat pot ser un bon mecanisme per ampliar la base social i atraure nous sectors. Tant des dels àmbits que es vol fomentar una actuació més participativa: Infants i joves, de les dones i de la nova ciutadania, es vol fer una tasca explícita de foment de la participació.

5.3 RETRE COMPTES I PRESENTAR QUALITATIVAMENT I QUANTITATIVA ELS IMPACTES ASSOLITS

Continuar duent a terme una **Memòria anual d'activitats que permeti visualitzar geogràficament, temàticament i econòmicament on s'han destinat els recursos de l'exercici**. Alhora es poden presentar alguns dels projectes d'exercicis anteriors i recentment finalitzats de forma que es pugui fer una valoració més qualitativa i d'impacte. Com a mínim un per cada modalitat d'actuació. Cal ser conscients, que cada vegada més es pot recórrer a fer una edició digital que minimitza el cost. **En la Memòria Anual cal incloure les iniciatives de sensibilització** que es duen a terme de forma conjunta a la ciutat tot **visualitzant elements qualitius sobre la participació**.

5.4 DIFONDRE LES CAUSES DELS DESEQUILIBRIS NORD/ SUD I FER UNA TASCA DE PROMOURE CONSCIÈNCIA CRÍTICA, EL FOMENT DELS DH I LA PAU

Contribuir a visualitzar els actuals desequilibris i a denunciar la vulneració de drets humans i de les condicions de pau que són imprescindibles per assolir un veritable desenvolupament que s'orienti a la inclusió social. Els canvis que s'estan produint en molts països especialment en el Mediterrani Sud en l'anomenada **primavera àrab** pot contribuir a visualitzar el poder de la ciutadania en generar canvis en la governabilitat. Les lleis no sem s'ajusten al bé comú i que la realitat és canviant i per tant cal modificar-les. Si volem millores en la governabilitat cal assumir que la legitimitat democràtica i dels drets ha de prevaldre per sobre la lleis.

5.5 PROJECCIÓ EXTERIOR DE LA CIUTAT

SANT JOAN DESPÍ pot mostrar una dilatada trajectòria de solidaritat i foment de la pau que pot permetre visualitzar un model participatiu de que ha estat la cooperació municipal en els darrers anys i mostrar la singularitat de la iniciativa molt estretament vinculada al foment de la pau i a la denuncia de les desigualtats.

SANT JOAN DESPÍ, 31, de març 2016

Quadre resum PLA DIRECTOR SANT JOAN DESPÍ 2016-2019	Àmbits d'anàlisi	Continguts	Criteris	
Motius i context	Context internacional	Globalització i agenda internacional i ODS	Grau de coherència respecte al Context Lineaments amb l'agenda Global i noves orientacions ODS	Motius
	Context de la cooperació catalana	Context de la cooperació municipal a Sant Joan Despí	Anàlisi de la cooperació de Sant Joan Despí i respecte al conjunt de la cooperació catalana.	
Objectius	Principis	Filosofia i principis ètics	Lineaments principis universals de la cooperació ètica i responsable	Estructura del Pla Director
	Objectius estratègics	<ul style="list-style-type: none"> • Impulsar el Desenvolupament Local i Comunitari. • Promoure un model de societat més solidària i que es defineixi com a ciutat acollidora. Enfortir capacitats per promoure el diàleg intercultural, la prevenció del racisme i garantir la cohesió social. • Afavorir la promoció i defensa dels drets humans, els drets de les dones, la infància i la joventut, així com el foment de la cultura de la pau. • Promoure el comerç just, el consum responsable 	Grau de coherència respecte als Objectius estratègics	
	Objectius transversals	<ul style="list-style-type: none"> • Equitat entre les dones i els homes • Governança democràtica, drets humans i enfortiment del teixit social • Sostenibilitat del desenvolupament 	Grau de coherència respecte als Objectius transversals	

	Objectius específics	<ul style="list-style-type: none"> • Priorització a un Pla Anual 	Grau de seguiment dels Plans Anuals	operativa
Modalitats		<ul style="list-style-type: none"> • Educació al Desenvolupament, Cultura de Pau i Drets Humans • Cooperació Internacional • Formació • Emergències 	Convocatòria Projecte de ciutat Convenis Treball en xarxa amb altres institucions	Instruments
Recursos		<ul style="list-style-type: none"> • 0'7% dels ingressos propis • Distribució per modalitats • Coordinació de la Regidoria de Solidaritat i nova Ciutadania (nivell polític i tècnic) • Participació transversal d'altres àrees municipals: Educació, Cultura, Joventut, ... • Comissió de Solidaritat com a àmbit de participació del teixit social solidari 	Disposar de continuïtat dels recursos Nova distribució de % per modalitats Regidoria de Solidaritat i nova Ciutadania Foment de la transversalització i coherència de polítiques Enfortiment de la Comissió de Solidaritat	Mitjans
Nous reptes a assolir en els propers 4 anys		<ul style="list-style-type: none"> • Millorar la qualitat amb formació, intercanvis, etc • Iniciar un projecte de Ciutat de forma concertada i participativa amb Marroc. • Fomentar la participació de nous col·lectius: nova ciutadania, infants i joves, dones,... • Fomentar la participació de la ciutat en el comerç just • Elaborar un Pla Operatiu Anual on es concretin les activitats 	Definida una estratègia de millora de la qualitat mitjançant la formació Promoure un projecte de ciutat Foment de la participació Promoció del comerç just Disposar d'un Pla Operatiu Anual Disposar d'un Pla de Comunicació	Nous reptes

		<ul style="list-style-type: none"> • Elaborar un pla de Comunicació on es concretin els mecanismes d'informació i difusió de resultats i impactes i rendiment de comptes. 		
Avaluació del Pla	Anàlisi d'orientació	Disseny del Pla Director	Pertinença. Coherència. Alineament.	 criteris d'avaluació posterior del Pla Director
	Anàlisi d'implementació	Execució del Pla Director	Anàlisi de la implementació d'instruments i modalitats. Sistematització de dades. Apropiació. Dels diferents agents i partenariats. Participació. Quantitat i qualitat de la participació. Detectar aspectes de coordinació interna. Grau de compliment pressupostari. Grau d'assoliment dels nous reptes. Detectar demandes o dèficits de formació i comunicació.	

Anàlisi quantitativa i qualitativa de si s'han assolit els objectius específics i resultats esperats

Resultats i impactes a les 3 àrees:

- **Cooperació al Desenvolupament**
- **Educació al Desenvolupament**
- **Ajut Humanitari d'Emergència**

Eficiència. Anàlisi de cost/resultat.

Cobertura. Grau de compliment.

Apoderament. Identificar processos de canvi/ Visió del Sud

Eficàcia. Anàlisi dels resultats obtinguts.

Impacte. Anàlisi dels canvis generats.

Sostenibilitat. Els processos endegat tenen continuïtat.